

Projekt QTLeap dosáhl dalšího postupného cíle v technologii inovativního strojového překladu. Úspěšně představil komplexní síť lexikálně sémantických vztahů a významů v procesu překladu.

QTLeap je zkratka pro “Quality Translation by Deep Language Engineering Approaches”, což by se dalo přeložit jako “Kvalitní překlad pomocí hloubkového přístupu ke zpracování jazyka”. Jde o projekt financovaný Evropskou komisí, kterého se účastní konsorcium osmi partnerů: Bulharská akademie věd, Univerzita Karlova v Praze, Německé výzkumné centrum pro umělou inteligenci, Humboldtova univerzita v Berlíně, Baskická univerzita, Univerzita v Groningen, Lisabonská univerzita a portugalská malá firma “Higher Functions” z oblasti služeb zákazníkům v oboru informačních technologií.

Projekt QTLeap zkoumá a rozvíjí metody strojového překladu, které vedou k novým řešením, a to především pomocí hloubkové jazykové analýzy. Cílem jsou kvalitnější automatické překlady.

V listopadu 2015 projekt úspěšně dosáhl dalšího vnitřního milníku s heslem “getting it lexically linked and resolved”, neboli “zajistit lexikální propojení a zjednoznačnění”. Konsorcium dokončilo druhou část pilotních systémů strojového překladu, které jsou závislé na přidání lexikálně-sémantických informací do systémů strojového překladu, a to pro všechny jazyky projektu: portugalštinu, němčinu, češtinu, bulharštinu, španělštinu, baskičtinu, holandštinu a angličtinu.

Ačkoli se dlouho polemizovalo o tom, že sémantické informace z velkých webových zdrojů jako je Wikipedia a také více strukturovaných odvozených zdrojů (tzv. “linked data”) by mohly pomoci strojovému překladu, bylo nyní prokázáno, že tento typ informací má pozitivní efekt na kvalitu strojového překladu.

Výzkum v projektu QTLeap probíhá dle nového, uživatelsky-orientovaného přístupu. Pilotní systémy strojového překladu se snaží vytvářet srozumitelnější a přesnější zpětnou vazbu ve scénářích IT help desku. Uvnitř projektu pak toto slouží jako reálná kontrola. Za tímto účelem berou nástroje strojového překladu v potaz zjednoznačený význam slov (word sense disambiguation) a textovou soudržnost, zajištěnou koreferenčními řetězy. Kombinovaná evaluace prokázala

zlepšení od předešlých pilotních nástrojů. Výsledky přinesly cenné vhledy pro přípravu poslední sady pilotů strojového překladu.

Výsledky výzkumu až do této chvíle ukazují, že se současnou technologií strojového překladu se potřeba lidské intervence do scénářů call center významně snižuje, a tedy čas a náklady na údržbu jsou významně optimalizovány.

Další informace včetně kontaktů lze získat na následujících adresách:

webová stránka projektu: <http://qtleap.eu/>

Facebook: <https://www.facebook.com/qtleap>

Twitter: <https://twitter.com/QTLeap>

Linkedin: <https://www.linkedin.com/company/qtleap-project>

Mendeley: <https://www.mendeley.com/sign-in/>

Informace o české účasti v projektu:

Jan Hajič,

hajic@ufal.mff.cuni.cz

Ústav formální a aplikované lingvistiky MFF UK

Malostranské nám. 25

11800 Praha 1

Projekt QTLeap obdržel finanční prostředky od sedmého rámcového programu Evropské unie pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace v rámci grantové dohody č 610516.